

अन्यच्छायायोनिर्यथा ।

“निजनयनप्रतिविम्बैरम्बुनि बज्जशः प्रतारिता कापि ।

नीलोत्पलेऽपि विमृशति करमर्पयितुं कुसुमलावी” ॥

अत्र नीलोत्पलनयनयोरतिप्रसिद्धं सादृश्यं विच्छित्ति-
विशेषेण निबद्धं । अस्य चासाधारणशोभानाधायकत्वान्न गुणत्वं
किन्तु काव्यशरीरमात्रनिवर्त्तकत्वं । कचिच्चन्द्रमित्येकस्मिन्
पदार्थे वक्तव्ये “अत्रेर्नयनसमुत्थं ज्योतिरिति” वाक्यवचनं । कचित्
“निदाघशोतलहिमकालोष्णसुकुमारशरीरावथवा योषिदि-
ति” वाक्यार्थे वक्तव्ये “वरवर्ष्मिणीति” पदाभिधानं । कचित्
“एकस्य वाक्यार्थस्य किञ्चिद्विशेषनिवेशादनेकैर्वाक्यैरभिधान-
मित्येवंरूपो व्यासः । कचिद्वज्जवाक्यप्रतिपाद्यस्यैकवाक्येनाभिधा-
नमित्येवंरूपः समासश्च” इत्येवमादीनामन्यैरुक्तानां न गुणत्व-
मुचितं अपि तु वैचित्र्यमात्रावहत्वं ।

(६२३)

तेन नार्थगुणाः पृथक् ।

तेनोक्तप्रकारेण । अर्थगुणा आजःप्रभृतयः प्रोक्ताः ॥

इति साहित्यदर्पणे गुणविवेचनो नामाष्टमः परिच्छेदः ॥